

tekstyne, Aleksejus Andronovas (Sankt Peterburgas) svarstė, kaip dvikalbiuose žodynuose pateiktini tikriniai daiktavardžiai ir ištisi meno kūrinii pavadinimai. Atvykti negalėjęs Lembitas Vaba (Tampere) rengėsi aptarti latviškas pavardes Estijos pavardžių registre.

Konferencijos pranešimų tezės išleistos atskira knygu² ir prieinamos internete: <http://www.genling.nw.ru/baltist/baltist> (žr. apie konferencijas „Baltistika Sankt Peterburge“). Čia jau paskelbtas ir kvietimas į 2004 metų konferenciją, skirtą baltų kalbų istorinei gramatikai bei bendrinės kalbos istorijai.

Jurgis Pakerys

LKŽ PABAIGTUVĖMS IR A. SALIO JUBILIEJUI SKIRTA KONFERENCIJA

2002 m. birželio 6–7 d. Lietuvių kalbos instituto Leksikografijos centras surengė didžiojo „Lietuvių kalbos žodyno“ pabaigtuvėms ir A. Salio 100-osioms gimimo metinėms skirtą mokslinę konferenciją „Leksikografijos ir leksikologijos problemos“. Pranešimus skaitė apie 50 Lietuvos ir užsienio šalių kalbininkų. Plenariniame posėdyje buvo perskaityti šeši pranešimai: A. Girdenis kalbėjo apie A. Salį – tarmėtyrininką, V. Vitkauskas aptarė A. Salio įnašą į bendrinės kalbos tvarkybą, A. Nepokupnas analizavo viržio (*Calluna vulgaris*) pavadinimus latvių ir lietuvių kalbų tarmėse, P. U. Dini pateikė preliminarinių žinių apie Florencijoje esančių Sirvydo žodyną, Z. Zinkevičius analizavo K. Lukausko „Pamokslų“ kalbą, o S. Karaliūnas pateikė naujų duomenų, patvirtinančių vietovardžio *Aismarės* autentiškumą bei lietuvišką kilmę. Toliau darbas vyko atskirose sekcijose. Leksikografijos sekcijoje buvo svarstomi įvairiausi senųjų ir naujų žodynų klausimai. Svečiai iš Latvijos kalbėjo apie latvių

² Материалы XXXII международной филологической конференции. Выпуск 1. Секция балтистики. 5–6 марта 2003 г., Санкт-Петербург. Отв. ред. А. В. Андронов.

kalbos tezaurą (I. Jansone), fonetinę transkripciją (B. Bušmane) ir frazeologizmų pateikimą „Latvių tarmių žodyne“ (A. Timuška), aptarė vietovardžius latvių etimologijos žodynuose (L. Balode), žodžių kilmę aiškinamuosiuose žodynuose (A. Bankavs), tarmių medžiagos publikavimo galimybes (E. Kagaine), supažindino su J. Kurmino (L. Leikuma) ir J. Kulitano žodynais (V. Šaудиņa), latgalių raštų kalbos dialektinių šaltinių leksikografine interpretacija (A. Staševička), vienatomių ir daugiatomii aiškinamųjų latvių kalbos žodynų sandaros principais (I. Zucena); svarstė, ar verta leisti tikrinių vardų aiškinamąjį žodyną (O. Bušs), aptarė būdvardžio semantines struktūras pateikimo koncepciją „Dabartinės latvių kalbos žodyne“ (L. Oldere). Didelis dėmesys buvo skiriamas ir akademiniam „Lietuvių kalbos žodynui“: kalbėta apie jo reikšmę lingvistinei geografijai (S. Temčina), reguliariųjų išvestinių reikšmių fiksavimą (Z. Babickienė), atematinii veiksmazodžių liekanas (A. Andronovas), *tekėti, teka* tipo veiksmazodžių pateikimą (E. Jakulis). Svarstyti klausimai apie homonimiją šių dienų paraleliniuose lietuvių kalbos žodynuose (E. Jakaitienė), analizuotos ištiktukų reikšmės (J. Zbarskaitė) ir slavizmų pateikimas žodynuose (V. Kardelis), aptartas Jumskio žodynas (O. Kažukauskaitė) ir K. Būgos indėlis renkant Mažosios Lietuvos žodynų medžiagą (V. Drotvinas); svarstyta, koks galėtų būti rytų aukštaičių žodyno tarminis pagrindas (V. Kuprevičius), kokio gimtosios kalbos žodyno reikia mokyklai (Z. Šimėnaitė), kaip Milkus redagavo Ruigio žodyną (V. Zubaitienė). Klausytojai buvo supažindinti su bendrinės lietuvių kalbos leksikos kompiuterizavimo naujovėmis (D. Murmulaitytė), kalbėta apie tradicinės ir kompiuterinės leksikografijos sąlyčius ir skirtības (J. Mikeliūnienė), leksikos tyrinėjimo semantiniiais laukais pranašumus (V. Sakalauskienė).

Leksikologijos sekcijoje aptarti semantikos, onomasiologijos, frazeologijos, etimologi-

jos ir kiti klausimai. Svarstyta, kokią grėsmę lietuvių kalbos savitumui kelia Vakarų kalbos (V. Rudaitienė), kaip į žodį žiūri kalbinė bendruomenė (K. Župerka), koks yra žodžio reikšmės definicijos tautinis aspektas, kokios buvo lietuvių kalbos leksikos norminimo aplinkybės XX a. viduryje (V. Stankevičienė), kokia lietuviško žodžio vieta dviejų leksikografijos epochų sandūroje (O. Poliakovas), kaip „Bendrinės lietuvių kalbos žodyne“ reikėtų pateikti parūpinamuosius veiksmažodžius (G. Naktinienė). Pranešimuose analizuotos įvairiausios žodžių grupės: aptarta lietuvių zoonimų tyrinėjimo svarba (M. Norkaitienė), antonimų struktūriniai ir semantiniai tipai (I. Ermanytė), Mažosios ir Didžiosios Lietuvos XVI–XVII a. religinė leksika (A. Rubinas), garsus reiškiančių veiksmažodžių konsonantizmas ir semantika (J. Lubienė). B. Jasiūnaitė apžvelgė neįprastą žmogaus kilmę frazeologijoje, A. Gužauskaitė aptarė trinarius ir daugianarius antoniminius darinius Č. Kavaliausko Naujojo Testamento vertime, B. Gliwa svarstė, ar lietuvių ragana buvo „re-

gėtoja“, V. Lazauskaitė-Ragaišienė kalbėjo apie priegaidžių niveliaciją pietinių aukštaičių šnektose. Skaityti du pranešimai apie J. A. Pabrėžos raštų kalbą: A. Vilutytė-Rimševičienė analizavo sisteminių augalų vardyną, o R. Gedrimas – paprastųjų žodžių terminologizavimą geografijos knygoje. Nemažai pranešimų buvo skirta tarmių leksikai ir fonetikai: K. Garšva supažindino su pakraštinių aukštaičių šnektų ypatybėmis, R. Mikulskas pristatė tarminių nominacinių sistemų funkcionavimo bruožus, J. Urbanavičienė – diftongizacijos reiškinius Svirkų šnekte, A. Vidugiris aptarė „pagalvės“ pavadinimo variantus Zietelos tarmėje, A. Genelytė – augalų liaudiškų pavadinimų darybinę motyvaciją šiaurės panevėžiškių šnektose, A. Judeikienė – varniškių deminutyvines priesagas, G. Kačiuškienė ir J. Švambarytė kalbėjo apie A. Salio vakarų aukštaičių šnektų tyrimus.

Skaitytų pranešimų tezės išspausdintos atskira knygele. Šiais metais turėtų pasirodyti jų pagrindu parengtų straipsnių rinktinė.

Aurelija Genelytė